

การพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล*

DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT MODEL INTEGRATING PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY WITH STRATEGIC MANAGEMENT TO ENHANCE ACTIVE
LEARNING CAPACITY OF TEACHERS AT ANUBANMUANGSATUN SCHOOL,
SATUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วารุทธิ์ ช่างเหล็ก

Warut Changlek

โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สตูล ประเทศไทย

Anubanmuangsaton School, The Satun Primary Educational Service Area Office, Satun, Thailand

Corresponding author E-mail: warut@sesao.go.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยสัมภาษณ์ครู คือ กลุ่มประชากร จำนวน 23 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 3) ทดลองใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับครู จำนวน 23 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และ 4) การประเมินรูปแบบ 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยครู จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบ แบบประเมิน และแบบสรุปข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับพัฒนารูปแบบการบริหาร ได้แก่ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแนวทางสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การวัดและประเมินผล เงื่อนไขการนำไปใช้ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ หลังการอบรมด้านความรู้ความเข้าใจของครูมีผลการทดสอบอยู่ในระดับดีมาก ด้านการออกแบบเขียนแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และด้านความสามารถจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี และผลการตรวจสอบคู่มือการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินรูปแบบใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการบริหาร, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การพัฒนาครู

Abstract

This research aimed to: 1) Study basic information, 2) Create and develop a model, 3) Test the model, and 4) Evaluate the management model based on the concept of professional learning community combined with strategic management to promote active learning management of teachers at Anubanmuangsatun School. The research Research and Development there are 4 steps as follows: 1) Study basic information by interview is the population 23 teachers and interview 7 experts, 2) Create and develop the model by 7 experts, 3) Test the model by testing the developed model with 23 teachers who were selected by purposive sampling, and 4) Evaluate the model in 3 aspects: input factors, process, and output by 23 teachers. The research instruments were interview forms, check forms, assessment forms, and data summary forms. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that 1) The results of the study of basic information included the promotion of active learning management, the need for developing active learning management skills, and the approach to creating a community of Professional learning. 2) The results of creating and developing the model consisted of 5 components: principles, objectives, processes, measurement and evaluation, and conditions of use. 3) The model testing results following teacher training showed improvement in knowledge and understanding. The test results were at a very good level. The design and writing of learning plans were at a high level. The ability to manage learning was at a good level. The results of checking the model's manual showed the highest level of appropriateness. and 4) The results of 3 model evaluation on input factors, processes, and outputs were all at the highest level.

Keywords: Management Model Development, Professional Learning Community, Strategic Management, Active Learning, Teacher Development

บทนำ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาเป็นการนำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดทิศทาง วางแผน กลยุทธ์ นำแผนไปปฏิบัติและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งหมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในบริบทของ สถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แล้วจัดทำแผนกลยุทธ์ให้ครอบคลุมทั้งด้าน

การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากรและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นเอง จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันได้รับบุ สภาพปัญหา การจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของไทย จากข้อมูลของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) พบว่า การศึกษาไทยยังประสบปัญหาในด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผล ส่งผลให้คุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของประเทศอยู่ในระดับต่ำกว่า ที่ควรจะเป็น ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินตามโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment: PISA) โดย OECD ในรอบปี 2561 พบว่า นักเรียนไทย มีคะแนนเฉลี่ย ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการอ่านต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และอยู่ในอันดับท้ายของโลก (คณะกรรมการอิสระ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.), 2561) และพิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข ได้กล่าวว่า ปัญหาของ เด็กไทยที่พบและต้องเร่งพัฒนา คือ เด็กไทยไร้วินัยในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน ไม่รู้จักใช้ ICT ให้เหมาะสมเพื่อให้ รู้จริง ยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ การประเมิน การใช้เหตุผล และการคิด ยับยั้งชั่งใจ การเขียนและพูดสื่อสาร การสืบสอบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำโครงการ และสร้างนวัตกรรม (พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2562) ด้วยเหตุนี้ ทำให้ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) จึงเสนอแนะแนวทางต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดการศึกษามุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติจริง (Active learning) ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความสุข ผ่านการทำงานเป็นทีม (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.), 2561) สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาวิชาชีพของครูในสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวถึง การพัฒนาครูด้วย การส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อให้ครูเกิด สังคมการเรียนรู้เพื่อให้ครูผู้สอนมีการสร้างการเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาและช่วยเหลือผู้เรียนทั้งในและระหว่าง สถานศึกษา จนเกิดการสร้างสังคมของครูที่เข้มแข็งเพื่อการพัฒนาตนเองและนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2560) และสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้กล่าวว่า โดยครูต้องเปลี่ยน บทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธี เรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และมีระบบการพัฒนาศักยภาพ และสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกัน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนอนุบาลสตูล จึงได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ได้พบปัญหา คือ ครูยังขาดความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อยโดยเฉพาะในรายวิชาคณิตศาสตร์ สื่อการเรียนรู้ ที่นำมาใช้ประกอบการสอนไม่หลากหลาย ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ปัญหา นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ อ่านเขียนภาษาไทยยังไม่คล่อง คิดวิเคราะห์ไม่ได้ ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลต่อการเรียนรู้ นักเรียนสนใจในการเรียนน้อย ไม่กระตือรือร้นในการเรียน ไม่ตั้งใจเรียนนักเรียนบางคนยังขาดความกล้าแสดงออก

และไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่กล้าตอบคำถาม มีความเขินอาย กลัวตอบคำถามไม่ได้ ดังนั้นครูจึงมีความต้องการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหาจากการทำงานจริง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการทำงาน ทักษะการคิด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะสำคัญของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ทำให้งานงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้มีการกำหนดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนใช้เวลาในการเรียนรู้ในการคิด ปฏิบัติ สรุป และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรุก โดยครูดำเนินการออกแบบให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ในการลงมือปฏิบัติและได้รับความรู้ รวมถึงครูดำเนินการศึกษารูปแบบและเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย ซึ่งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางร่างกาย ทางสติปัญญา และทางสังคม และทางอารมณ์ สามารถไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

ดังนั้น นับว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ดังที่ ชาริณี ตริวรัญญู ได้กล่าวว่า ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งการเรียนรู้เชิงรุกถือเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ชาริณี ตริวรัญญู, 2560) รวมถึง สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 ได้สรุปว่า ทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหาและการนำความรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้ (สำนักงานศึกษาธิการภาค 3, 2563) สอดคล้องกับ อีระชัย รัตนรังษี ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีผลการวิจัย พบว่า ครูที่เข้าร่วมกระบวนการ PLC มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม และผลงานอยู่ในระดับดีและดีมาก (อีระชัย รัตนรังษี, 2560) นอกจากนี้ โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ต้องยกระดับและพัฒนาให้สูงขึ้น ซึ่งเป้าหมายยังต่ำกว่าร้อยละ 70 ตามที่ตั้งเป้าไว้ (โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล, 2566) จากแนวคิดปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาครู โดยการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งด้านการออกแบบแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน และการวัดและการประเมินผล ผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในสถานศึกษาและเรียนรู้ร่วมกันของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูลในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหาร โดย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) สัมภาษณ์ครู คือ กลุ่มประชากร เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล จำนวน 23 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 7 คน ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัย 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสรุปข้อมูล แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล โดย 1) ออกแบบและยกร่างรูปแบบการบริหาร 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขการนำไปใช้ จากการศึกษาในขั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ 3) ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ ตรวจสอบโดยเชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลและวิจัย จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือรูปแบบ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 4) ทดลองนำร่องเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ และ 5) ปรับปรุงรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล จำนวน 23 คน โดยศึกษาผลการใช้ 1) ความสามารถการออกแบบและเขียนแผน รวม 14 ตัวชี้วัด 2) ความสามารถในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน รวม 10 ตัวชี้วัด และ 3) สรุปผลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวม มีคะแนน 4 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก และสะท้อนผลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3 ประเด็น ได้แก่ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง จำนวน 23 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) จากการทำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความสามารถ แบบสรุปข้อมูล และแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล และ t-test for one sample

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล โดยศึกษาความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลผลิต มีการจัดประชุมผู้บริหารและคณะครูเพื่อชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ จากนั้นจึงขอความร่วมมือจากทุกท่านในการประเมินรูปแบบ โดยให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบ เพื่อนำมาสรุปผล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินและปลายเปิดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา ประเมินผลและวิจัย และหลักสูตรและการสอน จำนวน 7 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80 - 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล จำนวน 23 คน เป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เรื่อง ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับ เรื่อง แนวทางสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการ 2) แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้ 3) แบบประเมินความสามารถ แบบสรุปข้อมูลและประเมินรูปแบบ และ 4) แบบทดสอบ 40 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสรุปข้อมูลรูปแบบการบริหาร เป็นการบันทึกข้อมูล และสรุปข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ 1) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ และ 2) การสังเคราะห์องค์ประกอบ
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้แก่ 1) ศึกษาวิธีสร้างประเด็นการสัมภาษณ์ 2) สังเคราะห์เนื้อหา สร้างคำถาม 5 ข้อ 3) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อ และ 4) ปรับปรุงและนำไปใช้
3. แบบทดสอบ ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผล 2) สร้างแบบทดสอบหลังอบรม 40 ข้อ และ 3) ทาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC 0.80 - 1.00
4. แบบประเมิน ได้แก่ ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ใช้วิเคราะห์ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบเกณฑ์ของชูศรี วงศ์รัตน์ เป็นมาตรการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินด้วยตนเอง โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำแบบไปปฏิบัติจริง ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ที่ได้รับแบบประเมินกลับมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ได้ดำเนินการโดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับแต่ละข้อและภาพรวมของข้อมูล เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของชูศรี วงศ์รัตน์ ซึ่งผู้วิจัยได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์เพื่อประเมินผล (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ค่า IOC

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล พบว่า

1. ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหาร จากการสัมภาษณ์ครู จำนวน 23 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้แก่ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแนวทางสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

หลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับ การบริหารเชิงกลยุทธ์	หลักการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สรุปหลักการของรูปแบบการบริหารตาม แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
1. ร่วมกันพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มุ่งเน้นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้น กับผู้เรียน	1. เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ 2. เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง 3. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้น การเรียนรู้แบบร่วมมือกันที่มีเป้าหมาย การทำงานเดียวกัน	1. เป็นรูปแบบการพัฒนาครูที่มุ่งเน้น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ร่วมกันมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
2. มีวัฒนธรรมการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลังบนพื้นฐาน ความรับผิดชอบต่อการพัฒนา ตนเองและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน		2. เป็นรูปแบบการพัฒนาครูที่มีวัฒนธรรม การทำงานแบบร่วมมือรวมพลังบนพื้นฐาน ความรับผิดชอบต่อความต้องการพัฒนาทักษะ ตนเองและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. เรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก ในชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดเพื่อนำไปสู่การต่อยอด และแก้ปัญหาการเรียนรู้		3. เป็นรูปแบบการพัฒนาครูที่มุ่งเน้นแนวทาง สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สมาชิก แลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนคิด เพื่อ นำไปสู่การต่อยอดและแก้ปัญหาการเรียนรู้

2. ผลการสร้างและพัฒนาแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

2.1 สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

ตารางที่ 2 สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ (n = 7)

ที่	รายการ	ความเหมาะสม		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	หลักการ	4.61	0.50	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	4.71	0.42	มากที่สุด
3	กระบวนการ	4.71	0.50	มากที่สุด
4	การวัดและประเมินผล	4.86	0.26	มากที่สุด
5	เงื่อนไขการนำไปใช้	4.57	0.63	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.69	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ

2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำไปใช้ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาแล้วรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.26) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.42) และรายการที่มีความเหมาะสมต่ำสุด ได้แก่ เงื่อนไขการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

2.2 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 7)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 7)

ที่	รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบระบบที่มีมาของรูปแบบอย่างชัดเจน	4.71	0.48	มากที่สุด
2	ข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบระบบแนวทางการพัฒนารูปแบบอย่างชัดเจน	4.71	0.48	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจน	4.71	0.48	มากที่สุด
4	บทบาทของผู้บริหารมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.71	0.48	มากที่สุด
5	บทบาทของครูมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.71	0.48	มากที่สุด
6	บทบาทของภาคีเครือข่ายมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.42	0.78	มาก
7	ระบอบการประกอบของรูปแบบและวิธีการดำเนินงานได้ครบถ้วน	4.86	0.38	มากที่สุด
8	เอกสารประกอบมีความครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.73	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีระดับความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายด้าน รายการที่มีระดับสูงสุด ได้แก่ เอกสารประกอบมีความครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมา ได้แก่ ระบอบการประกอบของรูปแบบและวิธีการดำเนินงานได้ครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38) และรายการที่มีระดับต่ำสุด ได้แก่ บทบาทของภาคีเครือข่ายมีความชัดเจนและเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ

3.1 ผลการประเมินความสามารถการออกแบบและเขียนแผน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ครูสามารถกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาและรายชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนรู้และปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) และแผนการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกัน และเขียนสื่อความหมายได้ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พบว่า ครู

กำหนดกิจกรรม วิธีการที่สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง และลงมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.82)

3.2 ผลการประเมินความสามารถการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (n = 23)

การทดสอบความสามารถ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	df	ค่าสถิติ (t)	P
ความสามารถการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	40	33.26	5.15	83.15	22	4.895*	.000

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน พบว่า หลังการเข้าร่วมพัฒนาครู ตามรูปแบบ สรุปได้ว่า ครูมีคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน คะแนนเต็ม 40 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 33.26 คิดเป็น ร้อยละ 83.15 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

ตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยรวม

รายการ	N = 23		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.59	0.35	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ	4.73	0.29	มากที่สุด
ด้านผลผลิต	4.50	0.28	มาก
เฉลี่ย	4.63	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ พบว่า โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณา รายด้าน ด้านที่มีระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.29) รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.35) และด้านที่มีระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาล

เมืองสตูล ได้ข้อค้นพบในกลยุทธ์บริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ด้านหลักการ รูปแบบการพัฒนาครูเน้นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประกอบด้วย การสนับสนุนให้ครูออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน รวมถึงการวัดและประเมินผล และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเป็นกลยุทธ์เพื่อสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ความต้องการพัฒนาทักษะ พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาด้านการออกแบบและจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ทักษะอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) แนวทางสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูเปิดชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน มีการนิเทศและติดตามผลงานภายในและนอกองค์กร รวมทั้งการนำเสนองานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป เนื่องจากทุกโรงเรียนได้ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาครูและวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เมื่อทำการสำรวจความต้องการของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล พบว่า ครูต้องการพัฒนาทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคนิควิธีการสอน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและจัดปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงความพร้อมการสนับสนุนการดำเนินงานในโรงเรียน โดยได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chichibu, T. et al. ซึ่งได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครูผ่านการศึกษาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) พบว่า โรงเรียนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่ยังมีการรับรู้ และตระหนักถึงประสิทธิภาพของการพัฒนาวิชาชีพครูในระดับต่ำ จึงเน้นย้ำถึงบทบาทที่สำคัญของ ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในการแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน (Chichibu, T. et al., 2019) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ansawi, B. & Pang, V. โดยพบว่า ครูมีความเข้าใจทั้งเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพรวมถึงการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ซึ่งทั้งสองแนวทางนี้สามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ SISC สำคัญของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทเชิงรุกในการกำหนดนโยบายและวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้สอดคล้องกับบริบทและการปฏิบัติของโรงเรียนอย่างแท้จริง (Ansawi, B. & Pang, V., 2017)

2. ผลการสร้างและพัฒนาแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ได้พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นนี้แล้ว และโดยภาพรวมมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำไปใช้ นอกจากนี้ คู่มือการใช้ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี ได้ไว้ว่า การพัฒนารูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันและนำไปสู่เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด รวมทั้งได้สัมภาษณ์ครูและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียนมากที่สุด (ทิศนา ขัมมณี, 2563) และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์ ที่พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดของนักเรียน มีองค์ประกอบ

5 ส่วนหลัก ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขในการนำไปใช้ (กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์, 2563)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล พบว่า 1) ครูมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับดี และ 3) สรุปข้อมูลสะท้อนผลการส่งเสริมโดยรวม ซึ่งมีจุดเด่น ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดประชุมประจำเดือน โดยครูมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ครูมีความหลากหลายทำให้มีคุณภาพ ส่วนการวัดและประเมินผลควรส่งเสริมการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากการใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นปรับกระบวนการทัศน์และเตรียมความพร้อม 2) ขั้นพัฒนาความคิดและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นปฏิบัติการสอนและการสังเกตชั้นเรียน 4) ขั้นสะท้อนผลและเรียนรู้ร่วมกัน และ 5) ขั้นเผยแพร่และสร้างเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ ได้เสนอแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนไว้บนเว็บไซต์ของมูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา โดยเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดทิศทางร่วมกัน: ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการทบทวนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างแท้จริง สร้างเครือข่ายคู่คิด (Community Buddy): ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเปิดกว้างสู่สาธารณะ: ใช้พื้นที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้กับภายนอก โดยไม่กระทบกับการเรียนการสอนปกติ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ประวิต เอรารวรรณ์, 2560) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Ishii, K. การศึกษาพบว่า การพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของมหาวิทยาลัยฟุคุอิในประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้ผลเป็นอย่างดี เนื่องจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและการสะท้อนผลการเรียนรู้ทำให้ครูประจำการได้พัฒนาความรู้และเนื้อหาการสอนผ่านการฝึกปฏิบัติจริงและกระบวนการคิดทบทวนซ้ำ ๆ (Ishii, K., 2017) รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Willems, I. & Van den Bossche, P. ที่ศึกษาพบว่า การศึกษาบทเรียนร่วมกัน ถือเป็นแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพสูง โดยส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้ของครูในหลายมิติ ทั้งในด้านความรู้, ทักษะ, พฤติกรรม และความเชื่อ (Willems, I. & Van den Bossche, P., 2019)

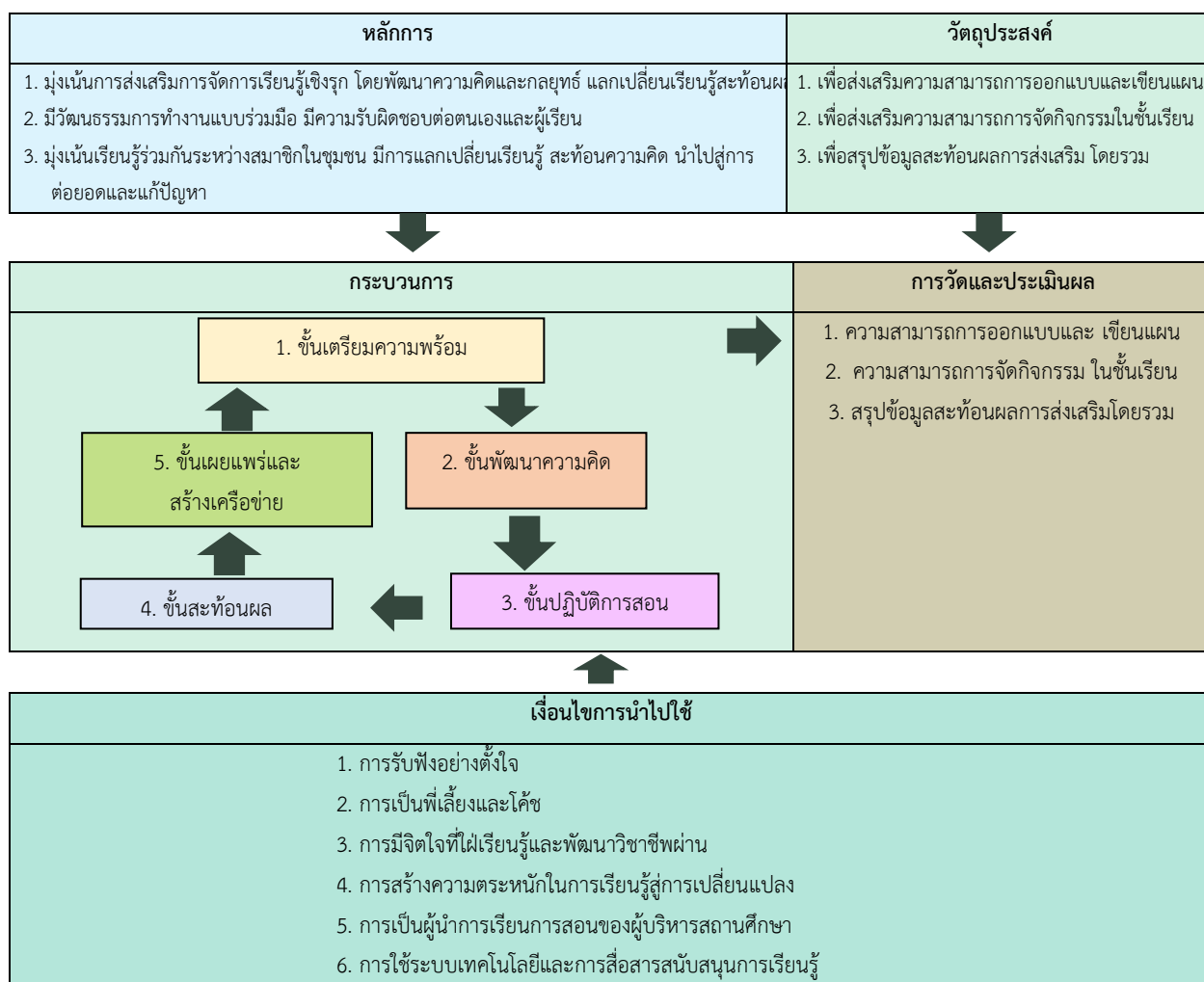
4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านกระบวนการ ครูมีความคิดเห็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูลเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาและเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ ทางโรงเรียนยังได้เตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ครูได้มีโอกาสมือปฏิบัติจริงในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วคินี รุ่งเรือง ที่พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการบริหารมีความเห็นตรงกันว่า รูปแบบดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สูงขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียน และยังช่วยสร้างความรู้สึที่ดีในการทำงานร่วมกันระหว่างครูด้วยกันเอง (วคินี รุ่งเรือง, 2562)

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธิดา การมี ที่พบว่า การนำรูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งใช้แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันมาเสริมสร้างความสามารถการออกแบบการสอนแบบสะเต็มศึกษาของครูนั้นได้ผลเป็นอย่างดี รูปแบบนี้ช่วยให้ครูมีเพื่อนร่วมงานสำหรับปรึกษาหรือเกี่ยวกับการบูรณาการข้ามวิชา และยังได้รับการประเมินและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากอีกด้วย (สุธิดา การมี, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาผลการพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล เกิดองค์ความรู้ใหม่ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) เงื่อนไขการนำไปใช้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงผลการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ การได้รูปแบบการพัฒนาพร้อมคู่มือสำหรับใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพของครู ควรส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผ่านการใช้สื่อออนไลน์ การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ และที่สำคัญ คือ การเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงานจริงในทุกกิจกรรมของโรงเรียน 2) การพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของครูการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้หลากหลาย และจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน 3) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรมีการออกแบบทั้งในรูปแบบหน่วยและรายคาบ โดยสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สำคัญ คือ ต้องระบุเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจน เช่น Think Pair Share, Group Discussion หรือ Card Sort ให้เหมาะสมกับเนื้อหา 4) การวัดและประเมินผล ครูควรจัดเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด โดยเฉพาะการเน้นที่การประเมินสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน ซึ่งรวมถึงการคิดขั้นสูงด้วย 5) บทบาทของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างจริงจัง โดยอาจนำผู้เชี่ยวชาญเข้ามาเป็นที่ปรึกษา เน้นให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 6) การสร้างขวัญและกำลังใจ ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูอย่างต่อเนื่อง เช่น การเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สู่สาธารณะ หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่เป็นแบบอย่างด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 7) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ: ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรและชุมชนภายนอก เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนให้ใช้พื้นที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครูเครือข่ายการเรียนรู้ รวมถึงนักเรียนจากการนำรูปแบบการบริหารนี้ไปใช้ 2) ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูลต่อไป และ 3) ควรขยายผลไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ตามบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์. (2563). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่ส่งเสริมความสามารถการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุสิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.). (2561). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.).

- ชาธิณี ตรีวิทย์บุญ. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. วารสารครุศาสตร์, 45(1), 299-319.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- ทศนา แหมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย รัตนรังษี. (2560). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประวิต เอรารวรรณ์. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนสุภาพวะ. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2562). ทักษะ 7C ของครู 4.0. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล. (2566). ข้อมูลการสำรวจสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล. สตูล: โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล.
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). รูปแบบการพัฒนาคู่มือที่ใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2565). แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก: ถอดบทเรียนจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 1-71 (13 ตุลาคม 2561).
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 3. (2563). รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 3. ราชบุรี: สำนักงานศึกษาธิการภาค 3.
- สุธิดา การมี. (2562). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบออนไลน์ โดยใช้แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาของครูประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ansawi, B. & Pang, V. (2017). The Relationship between Professional Learning Community and Lesson Study: A Case Study in Low Performing Schools in Sabah, Malaysia. Sains Humanika, 9(1-3), 63-70.

- Chichibu, T. et al. (2019). Promoting Teacher Collaborative Learning in Lesson Study: Exploring and Interpreting Leadership to Create Professional Learning Community. London: Palgrave Macmillan.
- Ishii, K. (2017). Active Learning and Teacher Training: Lesson Study and Professional Learning Communities. *Scientia in Education*, 8(2017), 101-118.
- Willems, I. & Van den Bossche, P. (2019). "Lesson Study Effectiveness for Teachers' Professional Learning: a Best Evidence Synthesis". *International Journal for Lesson and Learning Studies*, 8(4), 257-271.